Is die eet van Varkvleis sonde?

Selfstudie

ABSTRAK

Oorsig: Hierdie studie ondersoek die progressiewe aard van Bybelse wette oor reinheid, deur 'n histories-teologiese lyn van gedagtes te volg: van Adam se dieet tot die Moderne Kerk. Die navorsing toon aan dat die Ou Testamentiese **Seremoniële Wette** (soos die Vark-verbod) **afgeskaf** is, terwyl die **Morele Wette** (die Tien Gebooie) deur Christus **geïntensifeer** is tot 'n saak van die hart. Die dokument argumenteer dat die twis oor uiterlike Seremoniële Wette (soos Vark of Tiendes) dikwels die ware morele sonde verberg: die **Vrug van die Vlees** (Gal. 5:19-21) en die **Afgodsoffer** (Openb. 2:20). Die gevolgtrekking is dat rook of dwelmverslawing nie op grond van 'n spesifieke Bybelse verbod veroordeel word nie, maar as 'n sonde van **liggaamlike vernietiging** en **verslawing** (wat die liggaam—die tempel van die Heilige Gees—skend), wat in die kategorie van die Morele Wet val, in teenstelling met die opgehefte Seremoniële Wet.

Ockert Jansen van Nieuwenhuizen

2025

Inleiding: Die Progressie van Reinheid in die Bybel

Die debat rondom die eet van varkvleis – en die breër kwessie van Kosjer-wette – is 'n aanhoudende bron van **twis, stryery en spanning** binne die geloofsgemeenskap (vgl. Romeine 14:1; 1 Korintiërs 8:1). Hierdie twispunte word dikwels gebruik deur diegene wat hul fokus op **uiterlike werke** plaas, eerder as op die innerlike **vrug van die Gees** (Galásiërs 5:22-23).

Dit is 'n fassinerende waarneming dat, van die meer as **600 Mosaïese wette**, slegs 'n klein aantal (soos die verbod op die "Vark") uitgelig en beklemtoon word. Sodoende word die onvolledige nakoming van die Wet die fokus, terwyl die kern van die **morele en seremoniële Wette** verwaarloos word.

Ons navorsing erken die opregtheid en gewete van diegene wat steeds 'n verbintenis tot die Ou Testamentiese wette voel. Ons doel is egter om hierdie wette te ondersoek binne die konteks van **God se progressiewe openbaring** deur die Skrif.

Ons sal 'n Bybelse perspektief daarstel vir diegene wat reeds die vryheid aanvaar het, en wat nie meer onder die **juk van die Wet** (Galásiërs 5:1) leef nie, maar onder die **liefdevolle Genadeverbond** wat in Christus Jesus gevestig is.

1. Die Basis van Reinheid: Die Seremoniële Afbakening

Ons reis begin by die basis van die dieetwette soos deur Moses gegee (Levitikus 11). Hierdie wet was die **seremoniële merker** wat Israel se roeping tot heiligheid beklemtoon het.

1.1. Rein en Onrein Diere (Volgens Moses se Wet.

Rein Diere (Mag Geëet Word)	Onrein Diere (Mag Nie Geëet Word Nie)
Soogdiere (Landdiere):	**Soogdiere (Landdiere):**
Diere wat **gesplete hoewe** het én **herkou** (bv. beeste, skape, bokke, wildsbokke).	Diere wat net gesplete hoewe het, maar nie herkou nie (bv. varke).
	Diere wat net herkou, maar nie gesplete hoewe het nie (bv. kameel, dassie, haas).
	Diere wat nie gesplete hoewe het óf herkou nie (bv. muise, rotte).
Waterdiere:	**Waterdiere:**

Rein Diere (Mag Geëet Word)	Onrein Diere (Mag Nie Geëet Word Nie)
Diere wat **vinne** én **skubbe** het (dit sluit die meeste visse in).	Diere wat nie vinne én skubbe het nie (bv. skulpvis soos garnale, krappe, oesters, inkvisse, paling, seekat, snoek, baber).
Voëls:	**Voëls:**
Alle **nie-roofvoëls** en **nie-aasvreters** (bv. hoenders, duiwe, kwartels). Die wet gee 'n lys van spesifieke onrein voëls, maar die algemene reël is dat roofvoëls en aasvreters onrein is.	**Roofvoëls** en **aasvreters** (bv. arende, uile, aasvoëls, kraaie, seemeeue, volstruise).
Insekte:	**Insekte:**
Springende insekte wat **vier pote** het (bv. sekere soorte sprinkane en krieke).	Alle ander insekte, kruipende insekte en vlieënde insekte(bv. Miere, termiete).

2. Teologiese Verklaring van Navorsingsterme

Die terme **"Mandjie"** in hierdie studie teologies gedefinieer. Dit verseker dat die verskil tussen die seremoniële, morele en geestelike wette duidelik verstaanbaar is.

2.1. Die "Vark-mandjie" (Sonde in die Ou Verbond)

Term	Teologiese Klassifikasie	Bybelse Funksie
Die Vark	**Seremoniële Onreinheid** (Spesifieke dier)	**Die Heining.** Die Vark (en ander onrein diere) was die **seremoniële merker** wat Israel **uiterlik afgeskei** het van die heidense nasies (Levitikus 11:44). Dit was 'n teken van die Ou Verbond se seremoniële wet.
"Vark" (Versamelnaam)	**Die Seremoniële Mandjie**	Die hele versameling van **Dieetwette, Tempelrituele en Rituele Reinigingswette** wat Jesus en die Apostels afgeskaf het, aangesien dit sy doel in Christus bereik het.

- **Definisie:** Verteenwoordig die **Seremoniële Mandjie** van Mosaïese wette (dieetwette, rituele reiniging, ens.).
- **Status: Opgelig** en **Vervul** in Christus (Handelinge 15). Om te stry oor hierdie mandjie is **wettiesheid** en verwerp Nuwe Testamentiese vryheid.

2.2. Die "Vrug van die Vlees - mandjie" (Sonde in die Nuwe Verbond)

Term	Teologiese Klassifikasie	Bybelse Funksie
Die Vrug van die Vlees	**Morele Onreinheid** (Innerlike en uiterlike dade)	**Die Natuur van Sonde.** Dit verwys na die innerlike bron van sonde in die mens se gevalle natuur, wat uit die hart kom (Markus 7:21-23) en manifesteer in dade soos haat, twis, en hoerery (Galásiërs 5:19-21).
"Vrug van die Vlees"-Mandjie	**Die Morele Mandjie**	Die versameling van **Morele Wette** (bv. die Tien Gebooie se beginsels) wat God **behou en versterk** het. Dit definieer die **ewigdurende** standaard van heiligheid.

- **Definisie:** Verteenwoordig die **Morele Mandjie** van God se ewigdurende etiese standaard (diefstal, bedrog, twis, ens.).
- **Status: Behou** en **Verskerp** tot 'n saak van die hart (Markus 7; Galásiërs 5). Hierdie is die ware sonde en onreinheid in die Nuwe Verbond.

2.3. Die "Afgodsoffer - mandjie" (Die Nuwe Seremoniële Sonde)

Term	Teologiese Klassifikasie	Bybelse Funksie
Die Afgodsoffer	**Geestelike Ontrouheid** (Ontrouheid aan God)	**Die Skeur.** Dit is die daad van **deelname** aan enige **Morele Onreinheid** (die Vrug van die Vlees) wat jou van God af wegruk. Dit is die **Nuwe Seremoniële Merker** van onreinheid vir die Kerk.
Hoerery/Afgodsoffer	**Sinkretisme**	Dit is die vermenging van God se aanbidding met wêreldse dade (Openbaring 2) of rituele (Tiendes, Vark) wat voortspruit uit 'n gebrek aan geloof in Christus se voltooide werk.

- **Definisie:** Die **Daad van Ontrouheid**. Dit is die versamelnaam vir die "Vrug van die Vlees" wat in Openbaring geoordeel word. Dit dui op die **geestelike deelname** aan wêreldse euwels.

2.4. Die Finale Argument

Die navorsing poog om te demonstreer dat die twis in die kerk ontstaan wanneer die **"Vark-mandjie"** (seremoniële) en die **"Vrug van die Vlees - mandjie"** (morele) verwar word, wat lei tot **godsdienstige sinkretisme** (gemengde rituele) en selektiewe wettiesheid.

- Die **Vark** is **opgelig**.
- Die **Vrug van die Vlees** is **versterk**.

3. Die Progressie van Dieet en Reinheid (Progressiewe Openbaring)

Hierdie hoofstuk dien as die kern van die argument. Dit toon aan dat die Bybel nie weerspreek nie, maar 'n deurlopende lyn van ontwikkeling toon van die skepping tot by die Nuwe Verbond.

Punt	Die Wet / Fokus	Die Verklaring van Heiligheid	Hoe dit die Vorige Aanvul
1. Adam: Plante	Die oorspronklike skepping.	Alle dinge is "baie goed" (Genesis 1:31).	Die basis van God se perfekte, **vegetariese** voorsiening.
2. Noag: Diere ook	Na die Vloed word alle vleis toegelaat.	God se **nuwe genade** vir die mensdom (Genesis 9:3).	Dit brei die dieet uit, sonder spesifieke Kosjer-beperkings.
3. Moses: Haal "Vark-mandjie" uit	Die Mosaïese Wet.	Die **reinheidswette** word die teken wat Israel afskei (Levitikus 11:44).	Vestig 'n **tydelike seremonieel** stelsel om Israel in die Ou Verbond te onderskei.
4. Apostels: "Vark" terug, fokus op Afgodsoffers	Die Apostoliese Raad (Handelinge 15).	Die fokus verskuif van **Kosjer-reinheid** na **morele reinheid**.	Verwyder die seremoniele skeidingsmuur vir die heidene.
5. Jesus: Wat uitkom, maak onrein	Jesus se onderrig (Markus 7).	Reinheid is 'n **innerlike saak van die hart** (die Vrug van die Vlees).	Die **teologiese regverdiging** vir punt 4: God se fokus is op die slegte gedagtes.
6. Paulus: Afgod is niks	Paulus se verdediging van vryheid (1 Korintiërs 8 & 10).	Die gelowige het **kennis** dat daar net Een God is.	Bevestig Jesus se stelling **prakties** – die vleis is neutraal.
7. Johannes: Praat teen Afgodsoffer	Profetiese oordeel (Openbaring 2).	Die oordeel fokus op die **dade van ontrouheid** (geestelike hoerery).	Die **finale waarskuwing** dat onreinheid 'n daad van geestelike ontrouheid is.

3.1. Hulle Vul Mekaar Aan

Die verse en gebeurtenisse vul mekaar aan deur 'n deurlopende lyn van **progressiewe openbaring** te toon:

A. Die Verskuiwing van Tydelike Teken na Ewige Beginsels

1. **Vers Vers Vers:** Die Moses-wet was 'n **tydelike seremoniele heining** rondom Israel om hulle te skei (Efesiers 2:14).
2. **Aanvulling:** Jesus en die Apostels het die heining (die Vark) verwyder, nie omdat dit foutief was nie, maar omdat dit **voltooi** is in Christus. Die heining is nie meer nodig nie, aangesien die Heiligmaking van die gelowige nou van binne kom deur die Gees.

B. Die Herdefinisiëring van Onreinheid

1. **Vers Vers Vers:** Die Ou Wet het onreinheid gedefinieer deur **uiterlike kontraste** (kos, veltoestande, ens.).
2. **Aanvulling:** Die Nuwe Testament (Punt 5 en 7) herdefinieer onreinheid om slegs te fokus op **die hart en moraliteit**—dit is die "Vrug van die Vlees" (Galásiërs 5:19-21) wat nou die ware **"Vark"** (onreinheid) is. Die eet van die **Afgodsoffer** is die uiterlike teken van hierdie innerlike ontrouheid.

4. Die Drie Hoofkategorieë van die Mosaïese Wet

4.1. Morele Wette (Die Ewigdurende Standaard)

Hierdie wette handel oor die basiese etiese standaarde van God se karakter en is bindend vir alle mense in alle tye (hoewel die Nuwe Verbond dit verskerp tot 'n saak van die hart).

- **Beskrywing:** Dit is die beginsels van liefde vir God en liefde vir die naaste. Dit definieer **sonde** (jou "Vrug van die Vlees"-Mandjie).
- **Voorbeelde:** Die **Tien Gebooie** (behalwe die seremoniële aspek van die Sabbat): Moord is sonde, diefstal is sonde, egbreuk is sonde.
- **Verband met Navorsing:** Die Nuwe Verbond **versterk** hierdie wette deur dit na die hart te verskuif (Markus 7).

4.2. Seremoniële Wette (Die Godsdienswette)

Dit is die wette wat God ingestel het om Israel te skei, hul aanbidding te reguleer en na Christus (die Vervulling) te wys.

- **Beskrywing:** Hierdie wette fokus op **reiniging** en rituele heiligheid, en het opgehou om bindend te wees nadat Jesus se offer volbring is. Dit is die wette wat die "Vark"-Mandjie geskep het.
- **Voorbeelde:**
    - **Dieetwette (Rein/Onrein Diere):** Die verbod op die Vark en Seekat (Levitikus 11).
    - **Tempelrituele:** Die offerstelsel, die priesterlike orde, en reinigingsrituele (bv. wassings).

    - **Heilige Dae:** Die viering van die Ou Testamentiese feeste.
- **Verband met Navorsing:** Dit is die **"Vark"-Mandjie** wat deur die Nuwe Verbond **opgelig** is (Handelinge 15).

4.3. Burgerlike Wette (Die Natuur/Sosiale Wette)

Hierdie wette het Israel as 'n teokrasie (God-regeerde staat) gereguleer en het gehandel oor verhoudings, eiendom, en geregtigheid binne die nasie.

- **Beskrywing:** Dit reguleer verhoudings tussen mense en die staat. Hulle is nie bindend vir moderne regerings nie, maar die **beginsels van geregtigheid** bly.
- **Voorbeelde:**
    - **Strafreg:** Wette oor straf vir misdade soos diefstal of aanranding (bv. oog vir 'n oog, tand vir 'n tand).
    - **Grondwette:** Wette oor erfporsie en die Jubeljaar.
    - **Sosiale Wette:** Wette oor die versorging van die armes en die behandeling van slawe.
- **Verband met Navorsing:** Baie van die morele beginsels (Eer jou ouers) is hierby ingesluit, wat in die Nuwe Verbond **behou** word.

4.4 Die Gesondheids-/Oorlewingskomponent

Hierdie **Gesondheidswette (oorlewing)** val meesal **onder die Seremoniële Wette**, maar het wel 'n afsonderlike praktiese element:

- **3.1. Gesondheidsaspek:** Die uitsluiting van die "Vark", aasvreters, en diere wat parasiete dra, was 'n uiters doeltreffende higiëniese stelsel vir die Midde-Oosterse klimaat.
- **3.2. Oorlewingsaspek:** Die wette oor die hantering van melaatsheid, isolasie, en netheid het die hele kamp gehelp om te oorleef deur die verspreiding van siektes te voorkom.

Opsomming: Die "Vark-mandjie"-Wet as 'n Seremoniële Wet

Die Moses-wet oor rein en onrein kos was in sy wese 'n **Seremoniële Wet** (wat Israel moes onderskei), al het dit 'n positiewe newe-effek gehad van gesondheid en oorlewing.

Hierdie verdeling verduidelik presies hoekom die Nuwe Verbond slegs die **Seremoniële Mandjie** opgelig het, terwyl dit die **Morele Mandjie** behou en versterk het.

5. Navorsingstruktuur: Die Progressie van Reinheid in die Bybel

5.1. Inleiding: Die Basis van Reinheid (Die Ou Verbond)

Hierdie afdeling begin met die kern van die debat—die onderskeid tussen rein en onrein soos deur Moses gegee. Dit vestig die "Vark-mandjie" (die versamelnaam vir onreinheid) as die **seremoniële merker** wat later opgehef sou word.

*Let wel: Punte in hierdie hoofstuk wys na tabel in hoofstuk **3. Die Progressie van Dieet en Reinheid***

Rein Diere (Mag Geëet Word)	Onrein Diere (Die " Vark-mandjie " Versamelnaam)	Beginsel
Het Gesplete Hoewe **ÉN** Herkou.	**Het NIE** beide nie (bv. Vark, Kameel).	**Skeiding:** Reinheid word deur **uiterlike fisiese tekens** gedefinieer om Israel af te sonder (Lev. 11:44).
Het Vinne **ÉN** Skubbe.	**Het NIE** beide nie (bv. Garnale, Paling).	**Teken van die Verbond:** Die Vark/Onreinheid is die **seremoniële heining**.

5.2. Die Ou Verbond: Die Vark-mandjie -Wet (Punte 1–3)

Hierdie afdeling verduidelik dat die Moses-wet 'n **tydelike afbakening** was.

- **2.1. Skepping en Vloed (Punte 1 & 2):** Reinheid was aanvanklik omvattend, eers plantgebaseerd (Adam), toe uitgebrei na alle diere (Noag), sonder die Vark-onderskeid.
- **2.2. Moses se Uitsluiting (Punt 3):** Die "Vark" word uitgehaal vir **drie redes** (Godsdiens/Seremonie, Gesondheid, Oorlewing), met die klem op die **Godsdienswet** as die primêre doel – dit was die teken van die Verbond.

5.3. Die Nuwe Verbond: Die Vark word Opgehef (Punte 4–6)

Hierdie afdeling handel oor die rewolusie van reinheid. Die **Vark-Mandjie** word opgelig en die fokus skuif.

- **3.1. Die Apostoliese Opheffing (Punt 4):** Die Heilige Gees en die Apostoliese Raad (Handelinge 10 & 15) plaas die Vark (seremoniële kos) terug in die dieet.
    - **Nuwe Fokus:** Die verbode items is nou **Afgodsoffers, Bloed, Verstikte Vleis en Hoerery** (die Nuwe, en kleiner, seremoniele heining).
- **3.2. Die Teologiese Vryheid (Punt 5):** Jesus se Verklaring: **"Dit wat uitgaan, maak onrein"** (Markus 7:18-23).
    - **Die Analogie:** Die **Vlieënde Voël** (stimulus/Vark) maak nie onrein nie, maar die **Nes wat Gemaak word** (die Vrug van die Vlees) maak onrein.

- **3.3. Paulus se Vryheid en Waarskuwing (Punt 6):** Die Afgod is niks, dus is die vleis rein. Die enigste beperking is **Liefde teenoor die Broer** en die vermyding van **Gemeenskap met Demone** (1 Korintiërs 8 & 10).

5.4. Die Finale Oordeel: Die Vrug van die Vlees as Afgodsoffer (Punt 7 & Twispunte)

Hierdie afdeling is die kern van die navorsing. Dit demonstreer dat die "Vark" as 'n **seremoniële merker** vervang is deur die **Afgodsoffer** as die **morele merker**.

- **4.1. Johannes en die Finale Oordeel (Punt 7):** Openbaring se oordeel fokus op die eet van **Afgodsoffers** en **Geestelike Hoerery**. Die straf is vir **ontrouheid**, nie vir kos nie.
- **4.2. Die Opgelifte Mandjie vs. Die Opgestapelde Mandjies (Twispunte):**
    - Die Kerk fokus te veel op die **"Vark"** (twis oor kos) of **"Tiendes"** (wettiese finansiële plig) – **Die Seremoniële Mandjie.**
    - Maar hulle ignoreer of verslap oor die **Vrug van die Vlees** (Bedrog, Diefstal, Dwelms) – **Die Morele Mandjies.**
- **4.3. Afgodediens Vandag:** Die verwarring tussen Ou en Nuwe Verbondswette skep **Godsdienstige Sinkretisme**—soos die altare van vreemde gode. Dit is 'n vreesgebaseerde poging om seën te verseker deur **rituele werke** (wettiesheid), wat 'n tipe geestelike Afgodsoffer is.

5.5. Gevolgtrekking: Die Ewigdurende Eis van Heiligheid

Die Bybel se progressiewe openbaring toon:

- Die **seremoniële reëls** (Vark) het geëindig.
- Die **morele beginsels** (nie-diefstal, nie-bedrog, ens.) bly, en is verskerp tot 'n **innerlike saak van die hart** (die Vrug van die Vlees).
- Die **Afgodsoffer** is die versamelnaam vir al die **morele onreinhede** wat die hart besoedel.

Hierdie struktuur bied 'n volledige en samehangende raamwerk vir die argument.

6. Tiendes: Nog 'n "Vark" uit die Ou Mandjie

Die twispunt oor tiendes is 'n uitstekende voorbeeld van hoe 'n **seremoniële/finansiële wet** uit die Ou Verbond dikwels in die Nuwe Verbond **verkeerd toegepas** word, net soos die verbod op die "Vark."

6.1. Tiendes in die Ou Verbond (Die "Vark"-Fase)

Die tiende (tiende van die opbrengs) was 'n **verpligte, wetlike belasting** wat vir spesifieke doeleindes deur die Israelitiese regering/priesterskap gebruik is:

- **Priesterskap:** Om die Leviete en die priesterskap te onderhou.
- **Feeste:** Om die feesvieringe te finansier.
- **Armes:** Om die armes, weduwees en wese te versorg.
- **Fundering:** Dit was deel van die Mosaïese ekonomiese en seremoniële stelsel.

6.2. Offergawes in die Nuwe Verbond (Die Vryheids-Fase)

Die Nuwe Testament skaf die wetlike verpligting van die tiende **af** en vervang dit met die beginsel van **vrywillige en liefdevolle gee**.

- **2 Korintiërs 9:7:** Hierdie is die kernvers: "Laat elkeen gee **soos hy hom in sy hart voorgeneem het**, nie met teensin of uit dwang nie, want God het 'n blymoedige gewer lief."
- **Beginsel:** Die finansiële verpligting verskuif van 'n **vaste persentasie (10%)** na 'n **saak van die hart** (*'n vrywillige offer*), en is gebaseer op God se voorsiening.
- **Die "Vark"-Analogie:** Om tiendes te dwing, is soos om mense te dwing om nie vark te eet nie. Dit is die toepassing van 'n wetlike, seremoniële plig wat vervul is in Christus se voltooide werk.

---

7. Die Altar van Vreemde Gode: 'n Gemengde Ritueel

Die kern van die probleem vasgevang met die beeld van **gemengde rituele** en die **altare van vreemde gode**.

Wanneer die kerk dinge doen uit **vrees** ('n vrees dat hulle iets sal mis, of vrees vir armoede as hulle nie "seën" koop nie), val hulle in die slaggat van **wettiesheid en bygeloof**, wat grens aan afgodediens.

7.1. Die Term: Godsdienstige Sinkretisme

Die praktyk wat beskryf, word **godsdienstige sinkretisme** genoem: die vermenging van verskillende godsdienste, tradisies of oortuigings.

- **Ou Testamentiese Sinkretisme (Die Altare):** Dit het plaasgevind toe Israel, terwyl hulle God aanbid, ook elemente van Baäl-aanbidding ingesluit het—hulle

wou God dien, maar was bang om die seën van die plaaslike, vreemde gode te mis.

- **Nuwe Testamentiese Sinkretisme (Die Twispunte):** In die kerk manifesteer dit as:
    - Die aanvaarding van **Jesus se finale offer** (Nuwe Verbond).
    - **MAAR** die vasklou aan die **seremoniële wette** (Ou Verbond, bv. tiendes, Vark) uit 'n bygeloof dat God se seën slegs deur daardie **rituele werke** ontsluit kan word.

7.2. Die Werklike Afgodsoffer

Die drang om "gedwonge tiendes" te betaal of om die "Vark" te vermy, is 'n teken van die **Afgodsoffer** wat in Punt 3 geïdentifiseer is—dit is die **vrug van die vlees** wat manifesteer as **wettiesheid** en **gierigheid** (want die doel van baie gedwonge tiendes is die selfverryking van die leiers).

Die kerk is dikwels bang om in **vryheid** te leef, en kies eerder vir die **gemak van reëls**, selfs al is daardie reëls 'n mengelmoes van oud en nuut wat God nie meer vereis nie. Hulle soek sekuriteit in die **wette** (die Ou Mandjie) eerder as in die **Gees** (die Nuwe Verbond).

8. Die Gevaar van 'n Opgelifte Mandjie

Die probleem spruit uit 'n wanbegrip van wat die Nuwe Verbond **afgeskaf** het en wat dit **versterk** het.

A. Wat is Opgelif (Die Ou Mandjie)

Die Nuwe Verbond, deur Christus en die apostels (Punte 4, 5, 6), het die **seremoniële en dieetkundige Mandjie** opgehef.

- **Inhoud:** Wette oor kos (Vark, Snoek, Haas), rituele wassings, besnydenis, en die viering van Ou Testamentiese feeste.
- **Beginsel:** Hierdie dinge maak ons **nie meer onrein nie** (Markus 7:19; Kolossense 2:16-17). Die doel was bereik toe Christus gekom het.

A. Wat is Versterk (Die Nuwe Mandjies)

Die Nuwe Verbond het egter nie die **morele en etiese Mandjies** van die Ou Testament afgeskaf nie. Dit het dit inteendeel na die **hart** verskuif, wat dit selfs strenger maak.

- **Inhoud: Bedrog, diefstal, egskeiding, dwelms, en die vrug van die vlees.**
- **Beginsel:** Dit is die dinge wat uit die hart **uitgaan** (Markus 7:21-23) en wat deur God se etiese standaard verbied word. Dit val direk onder die **Tien Gebooie** en die **Nuwe Verbond** se oproep tot heiligheid.

8.1. Die Verskil Tussen Vryheid en Losbandigheid

Die Apostels het hierdie probleem reeds aangespreek. Hulle het geweet dat die vryheid van die Kosjer-wette maklik in 'n verskoning vir sonde kan ontaard.

A. Vryheid is nie 'n Verskoning vir die Vlees nie

Paulus waarsku hierteen in Galásiërs:

"Want julle is tot vryheid geroep, broeders; gebruik net nie julle vryheid as 'n **voorwendsel vir die vlees** nie, maar dien mekaar deur die liefde." (Galásiërs 5:13, AFR53)

- **Toepassing:** Die feit dat ek vry is om 'n vark te eet, gee my **nie** vryheid om te steel, bedrieg, of onsedelik te leef nie. Die vark-wet was seremoniële; die diefstal-wet is **moreel en ewigdurend**.

B. Die Ware Onreinheid: Die Vrug van die Vlees

Die dinge (**bedrog, diefstal, egskeiding, dwelms, vrug van die vlees**) is die presiese goed wat Paulus noem as die **Vrugte/Werke van die Vlees** wat Christene moet vermy.

- **Galásiërs 5:19-21** lys hierdie "Mandjies" as die "Werke van die Vlees," wat insluit: hoerery (geestelike en fisiese), onreinheid, afgodediens, towery (moontlik dwelmgebruik), tweedrag, ensovoorts.
- **Die Oordeel:** Paulus sê dat diegene wat hierdie dinge doen, **die koninkryk van God nie sal beërf nie**. Dit is 'n veel ernstiger oordeel as om die verkeerde vleis te eet onder die Ou Verbond.

8.2. Die Finale Gevolgtrekking vir die Navorsing

Om die navorsing te voltooi, kan die volgende lyn van argumentasie gebruik:

1. **Die Fout:** Kerke wat twis oor die "Vark" (Kosjer-wette) is gefokus op die **skadu** (Kolossense 2:17).
2. **Die Geestelike Gevaar:** Gelowiges wat dink dat die opheffing van die "Vark"-Mandjie gelyk is aan 'n opheffing van **alle morele beperkings**, is besig met **losbandigheid** (Galásiërs 5:13).
3. **Die Ware Onreinheid:** Die Bybelse oordeel (soos in Openbaring gesien) het verskuif van die verbode kos na die **morele onreinheid**—die "Afgodsoffer" word die versamelnaam vir al die genoemde "Mandjies" (diefstal, bedrog, hoerery, ens.) wat die **Vrug van die Vlees** is.

9. Die Eet van Vark: Nie Sonde nie (Nuwe Testamentiese Fundering)

Die Bybel toon dat die verbod op die vark 'n **tydelike, seremoniële wet** was wat in die Nuwe Verbond **voltooi en afgeskaf** is. Die eet van vark is dus nie 'n daad van sonde nie.

9.1. Jesus se Verklaring: Die Krag van die Hart (Punt 5)

Jesus self het die wet op rein en onrein voedsel teologies afgeskaf.

- **Markus 7:18-19 (AFR53):**

  "En Hy het vir hulle gesê: Is julle ook so onverstandig? Begryp julle nie dat **alles wat van buite af in die mens ingaan, hom nie onrein kan maak nie**? Omdat dit nie ingaan in sy hart nie, maar in die maag, en dit gaan in die heimlikheid uit en **suiwer so al die voedsel**."

- **Fundering:** Die frase **"suiwer so al die voedsel"** (of "so het Hy alle kos rein verklaar" in die 1983-vertaling) is die teologiese doodskoot vir die Kosjer-wette. Jesus stel dit duidelik dat onreinheid nie meer van die kos (die "Vark") kom nie, maar van die **hart** (die "Vrug van die Vlees"). Die vark, as kos, is neutraal.

9.2. Die Heilige Gees se Bevestiging: Die Vark-Visioen (Punt 4)

Die Heilige Gees het die afskaffing van die dieetwette **prakties en dramaties** bevestig aan die Apostel Petrus.

- **Handelinge 10:13-15 (AFR53):**

  "'Toe kom daar 'n stem by hom: 'Staan op, Petrus, slag en eet!' Maar Petrus sê: 'Nooit nie, Here, want ek het nog nooit iets geëet wat **onheilig of onrein** is nie.' En weer kom die stem vir die tweede keer by hom: **'Wat God rein gemaak het, mag jy nie onheilig ag nie**.'"

- **Fundering:** Die laken wat onrein diere (insluitend die Vark) bevat, was God se direkte opdrag aan die Nuwe Verbond Kerk. Dit was 'n teken dat die seremonieel onrein diere nou geëet mag word. Die visioen het primêr die aanvaarding van die **heidene** (wat vark geëet het) gesimboliseer, maar die teologiese basis daarvan was die beëindiging van die Kosjer-voedselwette.

9,3. Paulus se Vryheidsverdediging: Die Kos is Niks (Punt 6)

Paulus verdedig die vryheid in Christus en waarsku teen die terugval in wettiesheid.

- **Kolossense 2:16-17 (AFR83):**

  "Laat niemand julle dan oor **kos** of drank oordeel nie, of oor nuwemaan of sabbat nie. Dit is maar net 'n **skaduwee** van wat sou kom; die werklikheid is Christus."

- **Fundering:** Hier plaas Paulus die Kosjer-wette (kos en drank) in die kategorie van 'n **"skaduwee"** wat verby is. Die vark-verbod was deel van die ou skaduwee. Om dit weer op te neem, is om die **werklikheid** (Christus se voltooide werk) te verwerp vir die ou, tydelike simbool.
- **Romeine 14:20:** "Vernietig nie ter wille van kos die werk van God nie. **Alles is wel rein**, maar dit is verkeerd vir 'n mens om te eet met aanstoot." (Die enigste waarskuwing is liefde vir die medegelowige, nie die vark self nie).

9.4. Opsomming: Die Ware Sonde (Die Afgodsoffer)

Die eet van vark is **nie sonde nie** omdat die Bybel leer dat:

1. **Sonde is nie Voedsel:** Onreinheid kom uit die hart (**Vrug van die Vlees**), nie uit die maag nie.
2. **Die Wet is Voltooi:** Die **Vark**-wet was 'n seremoniële reël wat vervul is in Christus en deur die Apostels opgehef is.
3. **Die Wet van Sonde is Moreel:** Die werklike geestelike gevaar is die **Afgodsoffer** (die verleiding van sonde, soos bedrog, diefstal en hoerery), nie die vleis op die bord nie.

9.5. 1 Korintiërs 10:25

"Eet alles wat in die slaghuis verkoop word, sonder om ter wille van die gewete navraag te doen." (1 Korintiërs 10:25, AFR83)

Konteks en Betekenis

Hierdie vers is deel van Paulus se onderrig aan die gemeente in Korinte oor die eet van vleis wat moontlik aan afgode geoffer is.

1. **Vryheid in die Mark:** Paulus sê die gelowige moet vry voel om vleis in die gewone mark te koop sonder om homself te bekommer of 'n deel daarvan dalk eers aan 'n afgod geoffer is. Die rede is dat die **aarde en alles wat daarop is, aan die Here behoort** (vers 26).
2. **Die Gewete:** Die opdrag om "sonder om ter wille van die gewete navraag te doen" beteken dat jy nie jouself moet belas met 'n onnodige ondersoek wat jou gewete kan vertroebel nie.
3. **Uitsondering:** Die enigste uitsondering wat Paulus maak (in die verse daarna, 1 Korintiërs 10:27-29) is as jy **uitgenooi** word na 'n ongelowige se huis en iemand daar **spesifiek** vir jou sê die vleis is 'n **afgodsoffer**. Dan moet jy dit los ter wille van daardie persoon se gewete, nie jou eie nie.

Die persoon wat beweer dat die eet van vark sonde is, is besig met die **selektiewe wettiesheid** wat ons bespreek het, en oortree self die Nuwe Testamentiese beginsel van vryheid en liefde.

10. Finale Gevolgtrekking: Wet, Vark, Sabbat en Genade

Die Stelling:

Indien die mens die vark-wet en Sabbat-wet wil afdwing, moet hy al die ander wette ook gehoorsaam. Hy is dan steeds onder die wet en het die volle verlossingsboodskap van Jesus Christus se soendood nie aanvaar nie.

10.1. Die Noodsaak van Volle Gehoorsaamheid (Die Hele Wet)

As 'n persoon glo dat sekere seremoniële wette (soos die Vark-wet of die Sabbat-wet) nog bindend is vir die Christen, plaas hy homself terug **onder die Juk van die Wet**, en die Wet vereis volkome gehoorsaamheid.

- **Fundering (Jakobus 2:10, AFR83):**

  "Want wie die **hele wet** onderhou, maar op een punt struikel, het aan al die gebooie skuldig geword."

- **Implikasie:** Om die Vark-wet te kies, maar die Sabbat-wet te ignoreer (of andersom), is **inkonsekwent**. Maar selfs al sou hy *beide* gehoorsaam, mis hy al die ander 613 Mosaïese wette. Die Wet ken geen **selektiewe gehoorsaamheid** nie. Deur net een van die seremoniële wette af te dwing, het die persoon homself verplig om onder die oordeel van die *hele* Wet te leef.

10.2. Die Verlies van die Verlossingsboodskap (Van Genade na Werke)

Wanneer die mens probeer om **seremoniële wette** te gehoorsaam as 'n middel tot regverdiging of heiligmaking, **ontken** hy die toereikendheid van Jesus se soenoffer.

- **Fundering (Galásiërs 5:4, AFR83):**

  "Julle wat deur die wet geregverdig wil word, is van Christus losgemaak; julle het **uit die genade verval**."

- **Implikasie:** Om te sê, "Ek is gered deur Jesus **PLUS** my gehoorsaamheid aan die Vark-wet," is om te beweer dat Jesus se dood **onvoldoende** was. Dit is die kern van die evangelie van genade teenoor die evangelie van werke. Die Wet eis werke; Genade eis geloof. Deur 'n wet soos die Vark-verbod af te dwing, word die **Genade-Mandjie** verruil vir die **Wettiesheid-Mandjie**.

10.3. Christus is die Einde van die Wet

Jesus het nie gekom om die Wet *af te skaf* nie, maar om dit te **vervul** en sodoende die Wet se vereistes vir almal wat in Hom glo, te beëindig as 'n stelsel van regverdiging.

- **Fundering (Romeine 10:4, AFR83):**

  "**Christus is die einde van die wet** tot regverdiging vir elkeen wat glo."

- **Implikasie vir Vark en Sabbat:** Christus is die vervulling van die **Vark-wet** deurdat Hy alle kos rein verklaar het (Markus 7:19). Hy is die vervulling van die **Sabbat-wet** deurdat Hy die ware rus is (Hebreërs 4:9-10). Die fisiese Vark en Sabbat was net 'n **skaduwee**; om die skaduwee na die werklikheid (Christus) te verkies, is om die evangelie te mis.

10.4. Finale Opsomming van die Drie Mandjies

Die navorsing toon dat die mens nie die Bybel ken nie wanneer hy die volgende meng:

Die Drie Mandjies	**Inhoud / Fokus**	**Bybelse Status**
Die Seremoniële Mandjie	Die Vark-wet, Sabbat-wet, Tiendes, Besnydenis.	**Opgehef / Voltooi** in Christus. Om dit af te dwing, is wettiesheid (Galásiërs 5:4).
Die Morele Mandjie	Vrug van die Vlees (Bedrog, Diefstal, Afguns, Hoerery, ens.).	**Versterk** in Christus tot 'n saak van die hart (Markus 7:21-23). Dit bly sonde.
Die Geestelike Mandjie	Geloof, Liefde, Genade.	**Die Nuwe Verbond.** Dit is die enigste weg tot regverdiging en heiligheid (Romeine 1:17).

Die mens wat die Vark-wet afdwing, is bang om **vry** te wees. Hy soek veiligheid in Ou Testamentiese reëls, en verruil die **volle verlossingsboodskap** (Genade) vir 'n poging om deur sy eie **werke** (selektiewe wette) regverdig te wees.

---

11. Die Motivering vir Selektiewe Verbod

Die "kerk" wat vark belet maar snoek of skaaldiere aanvaar, doen dit nie op grond van konsekwente Bybelse interpretasie nie, maar op grond van 'n **vermenging van teologie en tradisie/gesondheid**.

11.1. Die Hoofrede: Die Gesondheidshypotese

Baie groepe wat die vark-verbod handhaaf, skakel die Ou Testamentiese **seremoniële wet** met 'n **gesondheidswet** (soos ons in punt 3 bespreek het).

- **Die Vark:** Omdat die vark histories geassosieer is met die dra van parasiete (soos trikinose), redeneer hierdie groepe dat die varkverbod 'n **ewigdurende gesondheidsbeginsel** is wat steeds geldig is, selfs al is die res van die seremoniële wet (soos Sabbat en tiendes) gewysig of afgeskaf.
- **Die Snoek/Seekos:** Dit is egter **paradoksaal**, want snoek, skaaldiere (kreef, garnale, ens.) en skulpvis is histories ook met siektes en parasiete geassosieer, veral in ou tye sonder verkoeling. Tog is die verbod op hierdie dinge dikwels **geïgnoreer of verslap** binne dieselfde groepe.

Die Resultaat: Die vark word 'n maklike en hoogs sigbare **simbool** van onreinheid om te handhaaf, terwyl die minder bekende, minder sosiaal-relevante seekoswette gerieflik **vergeet** word.

11.2. Die Morele Oordeel van die "Heidene"

Die vark was histories die mees prominente "onrein" kos wat deur heidene (soos die Romeine) geniet is.

- In die Ou Testament was die eet van vark 'n simbool van **verontreiniging en afvalligheid** (bv. tydens die Makkabeër-opstande, toe Jode gedwing is om vark te eet).
- Die vark word dus 'n maklike en sigbare merker vir **skeiding** van die wêreld. Deur die vark te belet, kan 'n groep sê: "Ons is nie soos die wêreld nie," selfs al is hulle morele lewens nie verskillend nie (die **Vrug van die Vlees**).

11.3. Die Krag van Tradisie

Sodra 'n reël soos die varkverbod vir geslagte lank in 'n kerktradisie gevestig is, word dit **gesagsdraend**, selfs bo duidelike Nuwe Testamentiese leer.

- Dit is die **"Angs om iets te mis"** wat ons vroeër bespreek het: die vrees dat hulle God se guns of 'n "spesiale seën" sal verloor as hulle die Ou Testamentiese riglyne oor die vark verbreek.

Gevolgtrekking

Die kerk wat die Vark-wet afdwing maar die Snoek- of Skaaldier-wette ignoreer, is besig met **selektiewe wettiesheid**. Hulle:

1. **Versuim om die Ou Wet Konsekwent Toe te Pas:** As die vark onrein is op grond van Levitikus 11, dan is snoek en skaaldiere ook onrein. Hulle **kies en keur** uit die "Mandjie."
2. **Verwerp die Nuwe Verbond:** Hulle verwerp Jesus se vryspraak dat **"alle kos rein verklaar is"** (Markus 7:19) en ignoreer Paulus se vryheid om te eet wat in die slaghuis verkoop word (1 Korintiërs 10:25).
3. **Verhef die Seremoniële bo die Morele:** Hulle gebruik die vark as 'n **uiterlike merker** van heiligheid, terwyl hulle dikwels die ware onreinheid—die **Afgodsoffer** of **Vrug van die Vlees**—wat uit die hart kom, verslap.

Dit bevestig die punt: die twis oor die Vark is 'n bewys dat die fokus weg van die **geestelike realiteit van Christus** na 'n **wettiese skaduwee** verskuif het.

Die Wet op die Hart (Die Nuwe Verbond)

Die Nuwe Verbond het belowe om die Wet op 'n nuwe plek te skryf—nie op kliptafels nie, maar op die harte van die gelowiges.

- **Fundering (Hebreërs 8:10, AFR83—Haal Jeremia aan):**

  "Dit is die verbond wat Ek na daardie dae met die volk Israel sal sluit, sê die Here: Ek sal my wette in hulle **verstand inskryf en dit op hulle harte skryf**."

- **Implikasie:** Hierdie "wette" verwys na die **morele en etiese essensie** van die Wet nie die seremoniele rituele nie.

Jesus se Intensifisering van die Morele Wet

Jesus het nie die wet verslap nie; Hy het dit **geestelik geïntensifeer** deur dit na die hart te verskuif.

- **Ou Wet (Moenie Moord Pleeg nie):** Uiterlike daad.
- **Nuwe Wet (Matteus 5:21-22):** Haat of woede teenoor jou broer is reeds moord in die hart.
- **Ou Wet (Moenie Egbreuk Pleeg nie):** Uiterlike daad.
- **Nuwe Wet (Matteus 5:27-28):** Lustelik kyk na iemand is reeds egbreuk in die hart.

Dit is die Vrug van die Vlees! Die lys van **"bedrog, diefstal, egskeiding, dwelms(rook)"** is 'n direkte skending van die Nuwe Testament se Morele Wet wat op die hart geskryf is.

Die Ironie van Selektiewe Wettiesheid

Die situasie bewys die stelling van Jesus en Paulus:

1. **Vark (Seremoniële Wet):** Die ou hou vas aan die **uiterlike merker** van reinheid (die Vark), wat deur Christus **afgeskaf** is. Hy hou die heining wat God afgehaal het.
2. **Dwelms/Rook (Morele Wet / Vrug van die Vlees):** Terselfdertyd skend hy die **innerlike en morele vereistes** van die Nuwe Verbond (die Tien Gebooie/Liefde), wat

die werklike sonde is. Verslawing aan dwelms/rook skend die opdrag om die liggaam as 'n tempel van die Heilige Gees te eer (1 Korintiërs 6:19-20).

Die Slotsom: Die persoon vermy die **"Vlieënde Voël"** (die vark), maar laat die **"Nes"** (dwelmverslawing) in sy hart en liggaam toe.